

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kuratooriumi istungi protokoll

10.12.2025

Kuratooriumi istung toimus 10. detsembril 2025 Tallinnas, Hotellis Palace. Istung algas kell 14.00 ja lõppes kell 17.00. Osalesid: Marcus Ehasoo, Ülle Jaakma, Reelika Leetmaa, Lennart Mathias Männik, Mait Palts (kuni 15.00), Marko Piirsoo, Piret Viirpalu, Renno Veinthal; Puudusid: Kaidi Kauffeldt, Toomas Kruusimägi, Veljo Konnimois. HAKA poolt osalesid: Heli Mattisen, valdkonnajuhid Helen Arus, Liia Lauri, Marge Kroonmäe ning kuratooriumi sekretär Hillar Bauman. Puudusid kuratooriumi liikmed Veljo Konnimois ja Mait Palts. Istungit juhatas Ülle Jaakma ja protokollis kuratooriumi sekretär Hillar Bauman.

Päevakord

1. Kõrghariduse ja kutsehariduse hindamisnõukogude vaidekomisjonide kinnitamine.
2. Ülevaade kõrghariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest ning uuest hindamismudelist, arutelu kuratooriumi liikmetega.
3. Ülevaade kutsehariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest ning uuest hindamismudelist, arutelu kuratooriumi liikmetega.
4. HAKA rollist – ülevaade ja arutelu
5. 2025.a HAKA tegevuste lühikokkuvõte ning järgmise aasta peamised väljakutsed
6. 2026. a kuratooriumi istungite kava

Arutelu ja otsused

1. Kõrghariduse ja kutsehariduse hindamisnõukogude vaidekomisjonide kinnitamine.

Kuratoorium otsustas häältega 8 poolt ja 0 vastu:

- 1.1. Kinnitada kõrghariduse hindamisnõukogu vaidekomisjoni liikmed ja asendusliikmed:

Rektorite Nõukogu poolt esitatud

Liige: Tõnis Karki – Tartu Ülikooli akadeemiline sekretär

Asendusliige: Endla Reintam – Eesti Maaülikooli õppeprorektor

Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu poolt esitatud:

Liige: Gerit Dreyersdorff – Tartu Tervishoiu Kõrgkooli kvaliteedijuht

Asendusliige: Kristi Ploom – Kõrgema Kunstikooli Pallas arendusjuht

Eesti Üliõpilaskondade Liidu poolt esitatud:

Liige: Teele Kanarbik – Tartu Ülikooli üliõpilane

Asendusliige: Nora Eensalu – Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane

Eesti Tööandjate Keskliidu poolt esitatud:

Liige: Jüri Jõema – Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu nõunik

Asendusliige: Raul Aron – Eesti Tööandjate Keskliidu analüütik-nõunik

- 1.2. Kinnitada kutsehariduse hindamismõukogu vaidekomisjoni liikmed ja asendusliikmed:

Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingu poolt esitatud

Liige: Evelin Tamm – Raplamaa Rakendusliku Kolledži õppedirektor

Asendusliige: Külli Marrandi-Kallas – Järvamaa Kutsehariduskeskuse õppe- ja arendustöö üksuse juht

Eesti Tööandjate Keskliidu poolt esitatud

Liige: Maria Kütt – PARE juhatuse aseesimees

Asendusliige: Indrek Peterson – Eesti Ehitusettevõtjate Liidu haridusnõunik

SA Kutsekoda poolt esitatud:

Liige: Tiia Randma – SA Kutsekoda juhatuse liige

Asendusliige: Maris Saarsalu – SA Kutsekoda kompetentsiprofiilide koostamise ja kutsesüsteemi suunajuht

2. Ülevaade kõrghariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest ning uuest hindamismudelist, arutelu kuratooriumi liikmetega.

Ülevaate andis HAKA kõrghariduse valdkonnajuht Liia Lauri. Ta peatus nii kõrghariduses läbiviidavatel hindamistel kui arendustegevustel. Käesoleva aasta peamiseks fookusteks on olnud uue institutsionaalse akrediteerimise mudeli väljatöötamine, E-kursuse kvaliteedimärgiga seotud tegevused ning õppekavaarenduse eestvedamine, aga ka rahvusvaheline tegevus. Peamiste väljakutsetena tõi ta välja: tasakaalu leidmine kvaliteedihindamiste ja arendustegevuste vahel; piiriüleste hindamiste kontseptsioon ja turundus; dialoog tööandjate organisatsioonidega.

Reelika Leetmaa uuris, kas koostöö avaliku sektori tööandjatega on parem.

Heli Mattisen vastas, et ei ole. Ka uue institutsionaalse akrediteerimise mudeli väljatöötamisel osalesid nad vähe.

Marko Piirsoo tõi välja, et koostööd võiks eelkõige arendada erialaliitudega, ka ETAG-l on nendega hea koostöö kogemus. Ta pakkus välja, et ETAG kutsub HAKA andma ülevaadet erialaliitude arendus- ja erialaliitudele.

Renno Veinthal märkis, et institutsionaalse akrediteerimise puhul on erinevalt õppekavade või õppekavarühmade hindamisest kaasamine keerulisem.

Ülle Jaakma sõnas, et tööandjate jaoks on õppetöös olulisem üldpädevuste pool.

Mait Palts nõustus, et pigem võiks HAKA partner olla erialaliidud läbi nende arendus-, teadus- ja haridusnõunike, mitte ettevõtted.

Renno Veinthal uuris, kuidas piiriülestes hindamistes HAKA nende valikuteni jõuab. Kas see on juhuslik, kuidas sünnib valik?

Hillar Bauman märkis, et need riigid (Ukraina, Moldova, Armeenia) on kooskõlas Välisministeeriumi ja ESTDEV prioriteetidega.

Heli Mattisen lisas, et oleme mõelnud keskenduda Ukrainale ja Moldovale. Teame hästi sealset konteksti, meil on seal head koostööpartnerid. Pikas perspektiivis peaks piiriülesed hindamised oleme tasuliseks teenuseks sealsetele kõrgkoolidele.

Reelika Leetmaa täiendas, et ka Töötukassa lähtub samadest prioriteettriikidest.

Marcus Ehasoo uuris, kas HAKAs on mõeldud sellele, milline on võimalik ressursside maht piiriüleste hindamiste läbiviimiseks.

Heli Mattisen märkis, et arengukava kohaselt võiks meil olla 2 piiriülest hindamist aastas.

Ülle Jaakma küsis, kas sama hindamismudelit, mida rakendati Ukraina hindamiste puhul, saab kasutada ka mujal. Ning kas on seejuures vajalik vastava riigi haridusministeeriumi kooskõlastus.

Heli Mattisen vastas, et sama mudelit saab põhimõtteliselt rakendada (riigispetsiifiliste lisandustega). Teise riigi ministeeriumi luba ei pea olema, aga kas kohaliku agentuuri või ministeeriumi informeerimine on hea tava.

Marko Piirsoo küsis, kas Hakateegis on kasutusel ka mõni andmemudel.

Heli Mattisen vastas, et ei ole mõtet dubleerida EHIS-t. Kõrgkoolide jaoks võiks tulevikus olla Haridussilmas oma töölaud, kuhu jooksevad kokku nii EHIS kui ETIS andmed. Haridussilmas on juba olemas töölaud halduslepingute tarbeks, selle laiendus ei ole tehnoloogiaosakonna hinnangul kuigi töömahukas.

3. Ülevaade kutsehariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest ning uuest hindamismudelist, arutelu kuratooriumi liikmetega.

Ülevaate andis HAKA kutsehariduse valdkonnajuht Marge Kroonmäe. Ta tegi ka tagasisivaate kutsehariduse valdkonna senisele õppekavarühmapõhisele hindamismudelile ning märkis, et paljudes 1-2 õppekavarühmaga kutsekoolides oli ka seni hindamine suuresti institutsioonipõhine, hõlmates kõik kooli õppekavarühmad. Samas, suurtes kutsehariduskeskustes, kus on 15-23 õppekavarühma, on hindamiskoormus seni olnud väga suur. Uue mudeli väljatöötamisel alustati puhtalt lehelt ning töörühma liikmetele midagi ette ei öeldud. Lõpuks sai hindamismudel oma struktuurilt (3x3 kvaliteedikriteeriumi) sarnane kõrghariduse mudeliga.

Marko Piirsoo küsis, kas tulevikus ei pea nt Tartu ja Tallinna tervishoiukõrgkoolid eraldi kõrg- ja kutsehariduse hindamisi läbima.

Marge Kroonmäe vastas, et nii see tõesti on. Heli Mattisen lisas, et Käesoleva aasta 29. aprillil kinnitas kõrghariduse hindamisnõukogu uue institutsionaalse akrediteerimise mudeli, mille kohaselt hinnatakse rakenduskõrgkoolides akrediteerimise raames ka kutseõppe kvaliteeti (sarnaselt kõrgharidusõppe ja täienduskoolitusega).

Marko Piirsoo tõdes, et siis on tõesti tegu suure progressiga.

Marcus Ehasoo uuris, kas uus mudel arvestab kutseõppija muutunud profiiliga.

Marge Kroonmäe vastas, et uues mudelis saab iga kool lähtuda oma õppijate kontingendist. Need teemad on täpsemalt kaetud suunistes.

Renno Veinthal esitas täpsustava küsimuse, kas seoses õppija profiili muutusega muutuvad ka rõhuasetused.

Marge Kroonmäe vastas, et võib nii olla küll. Samas tuleb arvestada, et koolidel on oma vastutusvaldkonnad ja ka õppijate profiil võib olla erinev (nt töökohapõhise õppevormi puhul).

Marcus Ehasoo küsis, kas mudel käsitleb ka sellist uut nähtust nagu ettevalmistav õpe.

Marge Kroonmäe kinnitas, et uus mudel arvestab kõiki erinevaid õppevorme. Samas tajume, et tööandjate jaoks võib hakata kaduma fookus (seni on tööandjate huvi olnud süvitsi õppekavade tasandil).

Marko Piirsoo küsis, kas see, kui kutseõppeasutustes hakkab ka toimuma institutsioonipõhine hindamine, võib tekitada välisriikides probleeme meie kvalifikatsioonide tunnustamisel. Kas nt Soomes pääsevad ka kutseeksamile.

Marge Kroonmäe vastas, et õppekavades on endiselt kohustuslikud moodulid. Hindame seda, kas kool suudab oma arengut planeerida.

Heli Mattisen lisas, et kutsehariduses ei ole õppekava/õppekavarühma rahvusvaheliseks tunnustamiseks vajalik akrediteering, hindamine võib ka koolipõhine olla.

Renno Veinthal lisas, et üldine suund on vastastikusele tunnustamisele.

Reelika Leetmaa lisas omalt poolt, et paljudel erialadel on ka rahvusvahelised sertifikaadid.

Marko Piirsoo uuris veel, millal uus mudel käiku läheb.

Marge Kroonmäe vastas, et praegu toimub piloteerimine, rõhk on eelkõige sisehindamise toetamisel, välishindamisega me ei torma.

4. HAKA rollist – ülevaade ja arutelu

Ülevaate andis HAKA juhataja Heli Mattisen. Ta tõi välja 3 erinevat tüüpi hindamised: vastavushindamised, arengut toetavad kvaliteedihindamised ning arengu toetamise ja vastavushindamise sümbioos. Ta märkis, et see erinevat tüüpi hindamiste kaardistamine oli eelkõige kasulik meile endile.

Marcus Ehasoo märkis, et HAKA ei peagi üldhariduses vastavushindamisi tegema, kuna seda rolli täidab HTM järelevalve.

Renno Veinthal lisas, et vastavushindamine on väga oluline nt siis, kui väliskõrgkoolid soovivad Eestisse tulla.

Heli Mattisen tõdes, et jah, sel juhul oleme me valvurid. Aga kui olemasolevad kõrgkoolid on end tõestanud, saame tugineda usaldusele. Üldhariduses ei saa me Eestis teha pidevalt 500 kooli kvaliteedihindamisi (vastavushindamise võtmes). Oleme välja töötamas riskipõhist mudelit.

Helen Arus lisas, et tulevikus võib olla erinev lähenemine põhihariduse kvaliteedihindamisele ning sellele järgneva gümnaasiumi- ja kutsehariduse hindamisele.

Ülle Jaakma uuris, kas üldhariduses on sarnaseid mudeleid ka teistes riikides. olemas ka rahvusvaheline mudel.

Helen Arus vastas, et aasta tagasi oli siin inspektoraatide võrgustiku kohtumine. Paljud riigid on hakanud muutma seda inspekteerimise lähenemisviisi arengut toetavamaks. Üldhariduse rahvusvaheline kogukond on muutustes. Meie eeskuju on praegu Uus-Meremaa. Huvitavad on ka nt Läti ja Sloveenia lähenemised.

Renno Veinthal tundis huvi, mis on Uus-Meremaa mudelis tähelepanu vääriv.

Helen Arus selgitas, et nad lähtuvad suuresti Demingi ringist, teevad koolidele ka välist tagasisidestamist ja toetamist. Seda tahaks lähemalt uurida.

Heli Mattisen lisas, et Uus-Meremaal on samuti keskmes õppija areng.

Edasi peatus Heli Mattisen ka HAKA arendustegevustel ja HAKA finantseerimisega seondual (sh täienduskoolituses riigilõivu teema).

Renno Veinthal selgitas, et see riigilõivu probleem on ammu teada teema, riigilõiv läheb keskselt riigile, mitte ei jää HAKA kasutada. Lahendame ministeeriumis seda probleemi üksikotsustega. Probleemne on tegelikult kogu Harno rahastamine. Oleme keerulises olukorras, kus iga aasta kärbime.

Heli Mattisen tõi välja probleemi, et HAKA tegevuste (hindamiste) mahud võivad aastati suuresti erineda, nt 2028.a on vaja rohkem raha kui eelnevatel seoses hindamiste mahuga (institutsionaalne akrediteerimine suurtes ülikoolides suurte komisjonidega) ning HAKA välishindamisega. Tõus on suurusjärgus 100 000 eurot. Lisarahastuse vajadust on pikalt ette prognoositud, kuid riigieelarvestrateegia seda siiski ette ei näe.

Marcus Ehasoo küsis, kas HTM-l on olemas nägemus tulevase ESF rahastamise kohta.

Renno Veinthal vastas, et arutelud on praegu kontseptuaalsel tasemel, ei minda detailidesse nagu nt täienduskoolituse hindamise rahastamist. Tegeletakse kõige olulisemate teemavaldkondade kokkuleppimisega.

Heli Mattisen rõhutas, et probleem on eelkõige selles, et pole riigis otsustatud, millised HAKA rollid peaks olema riiklikult rahastatud. Ta palus kuratooriumi liikmete seisukohta selle kohta, mida HAKA peab kindlasti tegema ning tõi välja selle, et paljudes riikides on ülesanded eraldi seaduse tasandil kirjeldatud.

Marko Piirsoo leidis, et kui HAKA neid arendustegevusi ei teeks, jääks ka hindamistegevus staatiliseks ja on oht, et see läheb siis riikliku kontrolli alla. HAKA-l võiks olla oma seadus.

Lennart Mathias Männik tõdes, et HAKA on väike organisatsioon, aga ülesandeid on palju. Seadustega päris kõike lahti kirjutada ei saa. Samas aga sellele, mis on Harno põhimääruses, peaks midagi lisanduma.

Ülle Jaakma märkis, et sellega seoses vajaks täiendamist päris mitu seadust.

Heli Mattisen ütles, et oleme arutanud HTM-ga, et HAKA ülesanded võiks olla kirjeldatud haridusseaduses.

Marcus Ehasoo uuris, et ta on kuulnud, et ka HTM järelevalve osakond püüdleb rohkem võimestaja rolli poole. Kas siin ei või tekkida kattuvust HAKA tegevustega?

Renno Veinthal vastas, et riikliku järelevalve maht üldhariduses on kahekordistunud viimase kolme aastaga. Tehakse nii teemapõhist kui juhtumipõhist järelevalvet. On võetud lähenemine, et ka järelevalve peaks koole toetama. Teadvustame samas, et me ei hakka HTM-s ehitama paralleelmaailma.

Helen Arus lisas, et suur osa eestikeelsele õppele ülemineku koolidest järelevalve all.

Reelika Leetmaa avaldas arvamust, et HAKA võiks olla ühe õigusaktiga reguleeritud iseseisev asutus, kellega on nt võimalik ka lepinguid sõlmida. On arusaadav, et seda praegu ilmselt ei juhtu, aga olemasolevas olukorras tuleb leida parim lahendus.

Piret Viirpalu ütles, et rakenduskõrgkoolid soovivad väga HAKA poolset nõustamist ja toetamist. Saame hästi aru, et lihtsalt inimressurssi kõigeks pole

Ülle Jaakma ütles, et HAKA arendusroll on väga oluline, vähemalt sama oluline kui hindaja roll. See peaks peegelduma ka seadustes, mitte ainult Harno põhimääruses. Hea lahendus oleks sätestada see haridusseaduses.

Renno Veinthal märkis, et ta on sellega ühelt poolt nõus, samas ei saa mingit vekslit haridusseaduse tervikuna ettevõtmise osas välja käia. See tegevus peaks olema HTM õigusosakonna poolt tugevalt toetatud.

Heli Mattisen soovitas, et HTM erinevate osakondade juhid võiks ka kõigepealt kokku tulla ja HAKA erinevatele rollidele peale vaadata.

Reelika Leetmaa lisas, et Töötukassa jaoks on probleem selles, et kui HAKA ülesanded pole seaduses, siis on keeruline HAKA-lt hindamisi tellida, peab tegema hankeid.

Ülle Jaakma **võttis arutelu kokku kuratooriumi soovitusena sätestada seaduse tasandil HAKA rollid.**

5. 2025.a HAKA tegevuste lühikokkuvõte ning järgmise aasta peamised väljakutsed

Lühikokkuvõtte tegi HAKA juhataja Heli Mattisen. Ta tõi HAKA 2025. a tegevustest välja:

- Kvaliteedihindamise mudelite väljatöötamine kõrghariduse, kutsehariduses ja täienduskoolituses; üldhariduse piloteerimine;
- Arendusprogrammid;

- Kvaliteedikool;
- Väljundipõhise õppe juhend;
- Hea tellija juhend;
- Ekspertide foorum;
- Digiõppe kvaliteedi seminar;
- Haridussilma digilahendus; Hakateek; EHISe taotluskeskkond;
- AI assistent; AI hea tava.

Peamiste väljakutsetena tõi ta välja:

- Puudulik rolliselgus seadusandluse tasandil;
- Staatus riigiasutuse koosseisus vs „iseseisev ja sõltumatu kvaliteediagentuur“
- Jätkusuutlikkus.

6. 2026. a kuratooriumi istungite kava

Vastavalt varem kokkulepitule toimuvad 2026. a kuratooriumi istungid järgnevalt:

- 1) 11.02.2026. Esialgne teemadering: HAKA arengukava 2025. a aruande arutelu ja kinnitamine; 2026. a tegevuskavade ülevaatus – valdkonnad tutvustavad oma rõhuasetusi;
- 2) 13.05.2026. Esialgne teemadering: HAKA nähtavus ja kuvand – ülevaade HAKA kommunikatsiooniplaani elluviimisest; HTM tutvustab kavandatavaid seadusemuudatusi kvaliteedihindamistega seoses;
- 3) 9.09.2026. Esialgne teemadering: HAKA 2027. a eelarveprojekti arutelu; rahvusvaheline arendustegevus ja tasulised teenused; mikrokvalifikatsioonid (sh mikrokraadid) ja nende kvaliteet HAKA vaates;
- 4) 9.12.2026. Esialgne teemadering: Ühtse keskhariduse kontseptsiooni mõju HAKA tegevustele; õppija võimalused ja vastutus oma õppimise kvaliteeti mõjutada; kõrghariduse ja kutsehariduse uute hindamismudelite pilootide vahekokkuvõte.

Ülle Jaakma

Kuratooriumi esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Hillar Bauman

Kuratooriumi sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/

